

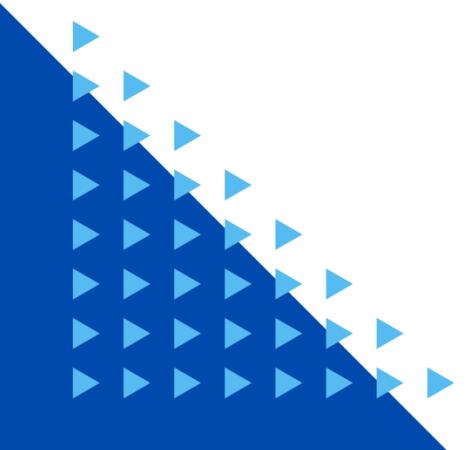

Suan Sunandha Rajabhat University

หน่วยกิจกรรมด้านการ การประเมินผล

- พหาวุฒิ ไกล่แสงธรรม 68561806002
- ศักดิ์สยาม หงษ์แก้ว 68561806003
- คุณากร สุวรรณแกม 68561806007
- พิชญธิดา จันท๊ะคาด 68561806008
- กรรมภีรสมัย ลากคงอั้งค์ 68561806012
- สุธิดา อัมฤดี 68561806013

ที่มาและความสำคัญของ นวัตกรรมการประเมินผล

ในปัจจุบัน สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อย่างไรก็ตาม การวัดและประเมินผลแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอบเพื่อตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังมีข้อจำกัด ไม่สามารถสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน

ดังนั้น จึงเกิดการพัฒนานวัตกรรมการประเมินผล ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทของการประเมินจากการตัดสินผลไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลและรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริงและแฟ้มสะสมงาน มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพจริง อันจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

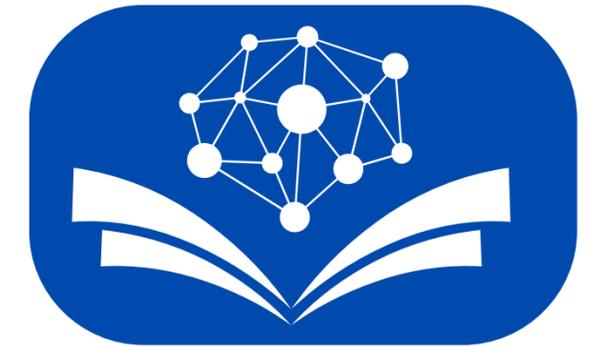

ความหมายของนวัตกรรมการประเมินผล

● ความหมายของนวัตกรรมนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึงแนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร (เกริก ท่วม กลางและจิตนาท่อมกลาง. 2555 : 9)

● ● นวัตกรรมการประเมินผล หมายถึง การเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล จากรูปแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอบปลายภาค ไปสู่การประเมินเพื่อพัฒนา โดยมุ่งเน้นการสะท้อนผลการเรียนรู้ที่แท้จริง ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน นวัตกรรมการประเมินผลทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีความหมาย

ขอขยายของนวัตกรรมการวัดและประเมินผล

1

ด้านแนวคิดและเป้าหมาย มุ่งประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าการตัดสิน

2

ด้านวิธีการประเมิน เช่น การประเมินตามสภาพจริง การประเมินเชิงปฏิบัติ และการประเมินจากผลงาน

3

ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและระบบออนไลน์ในการเก็บข้อมูลและให้ข้อมูลย้อนกลับ

4

ด้านบทบาทของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น การประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน ขอขยายเหล่านี้ช่วยให้การประเมินมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับการเรียนรู้จริง

การวัด

การวัด หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล หรือกำหนดค่าตัวเลขจากสิ่งที่ต้องการศึกษา เช่น คะแนนสอบ หรือผลการทดสอบ

vs

การประเมิน

การประเมิน หมายถึง การนำผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อตัดสินคุณค่า เช่น ผ่านหรือไม่ผ่าน อยู่ในระดับดีหรือควรปรับปรุง

กล่าวโดยสรุป การวัดเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการประเมิน และความถูกต้องของการประเมินขึ้นอยู่กับคุณภาพของการวัดตามแนวคิดทฤษฎีการวัดและประเมินทางการศึกษา

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

01

ทฤษฎีการวัดทางการศึกษา (Educational Measurement Theory) อธิบายว่าการวัดต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ

02

ทฤษฎีการประเมินตามเกณฑ์ (Criterion-Referenced Evaluation) เน้นการประเมินโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด ไม่เปรียบเทียบกับผู้อื่น เหมาะกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

03

ทฤษฎีการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AfL) มองว่าการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ใช้ผลการประเมินเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับและปรับปรุงการเรียนการสอน

04

ทฤษฎีการประเมินเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (Assessment as Learning : AaL) เน้นบทบาทของผู้เรียนในการประเมินตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักสะท้อนคิด และกำกับการเรียนรู้ของตนเอง

สรุป การวัดให้ข้อมูลเชิงตัวเลข ส่วนการประเมินใช้ข้อมูลนี้ร่วมกับทฤษฎีและเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของนวัตกรรมการประเมินผลในปัจจุบัน

ประเภทของการประเมิน

การประเมินก่อนเรียน (Placement) เพื่อ
ดูความพร้อมของผู้เรียน

การประเมินระหว่างเรียน (Formative /
Assessment for Learning) เพื่อพัฒนา
และให้ข้อมูลย้อนกลับ

การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic)
เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนรู้

การประเมินหลังเรียน (Summative /
Assessment of Learning) เพื่อสรุปผลการ
เรียน

นอกจากนี้ ยังมีการประเมินเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (Assessment as Learning) ที่เน้น
ให้ผู้เรียนประเมินตนเองและกำกับการเรียนรู้ของตนเอง

ผลการศึกษา 20 งานวิจัยด้านนวัตกรรมการประเมินผลทางการศึกษา
จำแนกตามวัตถุประสงค์

นวัตกรรมด้าน
เทคโนโลยีและ
ปัญญาประดิษฐ์ (AI
& Technology)

นวัตกรรมการ
ประเมินสมรรถนะ
และทักษะศตวรรษที่
21

นวัตกรรมการ
ประเมินตามสภาพ
จริงและการให้ข้อมูล
ย้อนกลับ

นวัตกรรมการ
พัฒนาครูและ
นโยบายการประเมิน

นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI & Technology)

1

ปัญหา : Evangelista, E. D. L. (2025) พบว่า ChatGPT สามารถทำข้อสอบจำพวกความจำ (Factual recall) และเรียงความทั่วไปได้ดีกว่านักศึกษา ทำให้การประเมินแบบเดิม (เช่น ปรนัยจำความจำ) เสี่ยงต่อการทุจริตทางวิชาการและไม่สามารถวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่แท้จริงได้

วิธีแก้ : ปรับการออกแบบข้อสอบตาม Bloom's Taxonomy โดยเน้นทักษะการคิดขั้นสูง (วิเคราะห์, ประเมินค่า, สร้างสรรค์) และใช้การสอบปากเปล่าหรือโครงการจริงที่ AI เลียนแบบได้ยาก

ผลวิจัย : พบว่าเครื่องมือตรวจจับ AI มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็น 70% ในปี 2024 แต่ความยั่งยืนอยู่ที่การใช้นโยบายจริยธรรมควบคู่กับการปรับรูปแบบข้อสอบ

2

Lim, T., Gottipati, S., & Cheong, M. L. (2023) พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมดิจิทัลยังคงใช้แนวทางแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอบปลายภาคและการวัดผลเชิงปริมาณ ทำให้ไม่สะท้อนกระบวนการเรียนรู้จริงของผู้เรียนขาดความยืดหยุ่นและไม่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิธีแก้ : เสนอการบูรณาการเทคโนโลยีการศึกษาเข้ากับการประเมินเพื่อพัฒนา โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลการประเมินอย่างต่อเนื่อง การสะท้อนตนเอง และข้อมูลป้อนกลับแบบทันที ผลคือผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้นสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ดี และการประเมินสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนในบริบทดิจิทัล

นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI & Technology)

3 Havard, B., Podsiad, M., & Valaitis, K. (2023) พบว่า การเกิดภาวะ "Social loafing" (การปล่อยปละละเลยงานหรือการกินแรงเพื่อน) ในการทำโครงการกลุ่ม โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์ซึ่งพฤติกรรมนี้ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้เรียน ประสิทธิภาพประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

วิธีแก้ : การพัฒนาและนำ PACE Tool มาใช้ เป็นเครื่องมือออนไลน์สำหรับการประเมินตนเองและเพื่อร่วมกลุ่มแบบไม่ระบุตัวตน โดยใช้เกณฑ์ 5 ด้าน เพื่อคำนวณคะแนนรายบุคคลจากคะแนนกลุ่ม และส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน
ผลวิจัย: จากกลุ่มตัวอย่าง 104 คน ทัศนคติต่อการประเมินเพื่อน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก 3.90 เป็น 4.28 ช่วยปรับทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงานร่วมกันได้อย่างมีนัยสำคัญและช่วยลดพฤติกรรมการกินแรงได้จริง

4 Monserrath Yangari and Esteban Inga (2021) พบว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันประสบปัญหา ข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้ครูไม่สามารถทำความเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียนรายบุคคลและปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้น้อย ไม่สามารถแสดงความคิดริเริ่มและพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม

วิธีแก้ : เสนอแนวทางพัฒนานวัตกรรมการศึกษาโดยปรับกระบวนการประเมินผลในรูปแบบ การเรียนรู้แบบกลับหัว (Flipped Learning) และ การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ผลการสำรวจพบว่านักเรียนต้องการให้มีการนำทรัพยากรทางเทคโนโลยีมาใช้ในวิชาต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการประเมินผล การให้ข้อเสนอแนะ และการพัฒนาในห้องเรียน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถขยายความรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญ

นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI & Technology)

5

ฟารีด้า ทิมอะด้า และ รัตนะ บัวสนธ์ (2021) พบว่า ปัญหา : การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันประสบปัญหาในการพัฒนาวัตกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะครูผู้สอนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการประเมินระหว่างเรียน และการประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน ส่งผลให้การวัดผลยังไม่สามารถสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน และยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มความสามารถ

วิธีแก้ : เสนอนวัตกรรมทางการวัดผลการเรียนรู้ คือ การพัฒนา และสร้างสรรค์วิธีการวัดผลรูปแบบใหม่ให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ปัจจุบัน โดยสามารถออกแบบเครื่องมือวัดผลได้ทั้งแบบอิงกลุ่มและแบบอิงเกณฑ์ โดยสามารถครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านทักษะกระบวนการ

6

Nurazizah Aliah, Nurasia Natsir, Zulkhaeriyah (2023) พบว่า วิธีการประเมินผลแบบดั้งเดิมไม่สามารถสะท้อนทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะทักษะการคิด วิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งยังให้ข้อมูลย้อนกลับที่ล่าช้าและไม่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้

วิธีแก้ : พัฒนาการประเมินเชิงนวัตกรรมที่บูรณาการ เทคโนโลยี การทำงานร่วมกัน และการ แก้ปัญหา โดยออกแบบการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับการเรียนรู้ ในโลกจริง และเหมาะสมกับบริบท การศึกษาในยุคปัจจุบัน
ผลวิจัย: ได้รูปแบบการประเมินผล ที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนได้อย่าง รอบด้าน ช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของ ผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับที่มี คุณภาพส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพการศึกษา โดยรวม

นวัตกรรมการประเมินสมรรถนะและทักษะศตวรรษที่ 21

7

Foster, N. & Piacentini, M. (2023) พบว่า นวัตกรรมการประเมินผลยังไม่สามารถวัดผลทักษะที่ซับซ้อน เช่น การแก้ปัญหาหรือการคิดเชิงสร้างสรรค์ ได้อย่างมีความตรงและความเที่ยงธรรมเพียงพอ เนื่องจากขาดกรอบแนวคิด ที่ชัดเจนและแบบจำลองการวัดผลทางจิตมิติที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัลที่ซับซ้อนได้และความท้าทายในการจัดการกับอคติจากการใช้เทคโนโลยีและ AI ในการให้คะแนน

วิธีแก้ : การใช้ **Evidence-Centred Design (ECD)** ร่วมกับ **Learning Sciences** เพื่อออกแบบการ ประเมินที่มีความเที่ยงตรงสูง, ใช้ **AI** และแบบจำลองจิตมิติใหม่ เพื่อสร้างข้อมูลย้อนกลับเฉพาะ บุคคล (**Personalized Feedback**) ที่ช่วยให้ผู้เรียนกำกับตนเองใน การเรียนรู้พร้อมทั้งลงทุนใน แพลตฟอร์มที่เป็นธรรมและ เข้าถึงได้ (**Fair & Accessible**) และสนับสนุนด้วยนโยบาย ระดับชาติและการ พัฒนาครู เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติในวงกว้างอย่างยั่งยืน

8

พิชญา ดีมี และเอื้อมพร หลินเจริญ (2559) พบว่า การจัดการศึกษาและการประเมินผล ของไทยยังเน้นการทดสอบและการท่องจำเป็นหลัก ไม่สอดคล้องกับการ พัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

วิธีแก้ : พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลรูปแบบใหม่ โดยการใช้การเรียนรู้แบบโครงงานและปัญหาเป็นฐาน ควบคู่กับการประเมินตามสภาพจริง เช่น แฟ้ม สะสมงาน ชิ้นงาน และการประเมิน ระหว่างเรียน

ผลวิจัย: ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่าง รอบด้าน สามารถคิดวิเคราะห์ สื่อสาร ทำงานร่วมกัน และใช้ เทคโนโลยีได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีความ พร้อมต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการ ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

นวัตกรรมการประเมินสมรรถนะและทักษะศตวรรษที่ 21

9

ปทุมทริกา น้อยหงษ์ (2559) พบว่า การประเมินการเรียนรู้ในปัจจุบัน ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะ ใช้ประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยส่วนใหญ่จะมุ่งวัดความจำและ ทักษะการคิดขั้นต่ำขาดการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21

วิธีแก้ : พัฒนารูปแบบการประเมิน 8 องค์ประกอบ: เช่น จุดมุ่งหมาย, ภาระงาน, เกณฑ์ (Rubrics), การให้ข้อมูลย้อนกลับ และเทคโนโลยี สหัชสนุ, กระบวนการประเมิน 5 ขั้นตอน: ตั้งแต่การวิเคราะห์ข้อมูล, ออกแบบความสมดุล, พสานการเรียนรู้เชิงรุก, เก็บข้อมูล และนำผลไป ใช้, เน้นความสมดุล: ประเมินทั้งเพื่อพัฒนาและสรุปผล โดยใช้การปฏิบัติจริง, ใช้เทคโนโลยี: นำสื่อสังคมออนไลน์มาช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่ทันท่วงทีทั้งในและนอกห้องเรียน

ผลวิจัย : กลุ่มทดลองมีคะแนน พัฒนาการสูงขึ้นทุกด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรง บันดาลใจในการเรียนรู้และทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 สูงกว่ากลุ่ม ควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

10

Caena, F. & Redecker, C. (2019) พบว่า ระบบการศึกษาและการจัดการ เรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับ ความท้าทายใน ศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้าน ดิจิทัล ครูจำนวนมากขาดกรอบ สมรรถนะที่ชัดเจนในการใช้ เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่ตอบ โจทย์ทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่

วิธีแก้ : เสนอกรอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครู DigCompEdu ซึ่ง กำหนดสมรรถนะครูอย่างเป็น ระบบ ครอบคลุมการสอน การประเมิน การ ใช้ทรัพยากรดิจิทัล และการเสริมพลังผู้เรียน

ผลวิจัย : กรอบนี้ ช่วยให้ครูประเมินและพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การ จัดการเรียนรู้มีคุณภาพและผู้เรียน พัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ได้ดี ยิ่งขึ้น

นวัตกรรมการประเมินสมรรถนะและทักษะศตวรรษที่ 21

11

สุจารี สำอาง และน้ำทิพย์ ่องอาจ วาณิชย์(2021) พบว่า ในปัจจุบันยังขาดวิธีการ รูปแบบ และเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน ในการวัดทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่งผลให้การประเมินทักษะไม่เป็นระบบและไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ที่แท้จริง ของการจัดการเรียนการสอนและการใช้หลักสูตรได้อย่างชัดเจน

วิธีแก้ : เสนอแบบวัดทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การคิดสร้างสรรค์ 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และ 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เกิดผลสำเร็จ โดยแต่ละองค์ประกอบ มีพฤติกรรมบ่งชี้ที่สะท้อนถึงทักษะสำคัญของนักเรียนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม

นวัตกรรมการประเมินตามสภาพจริงและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

12

Ajjawi, R., et al. (2020) พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีการฝึกงานหรือเรียนรู้จากสถานประกอบการจริง ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์การทำงานของผู้เรียน ผู้เรียนรู้สึกว่าการประเมินยังยึดรูปแบบการเขียนรายงานหรือเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย มากกว่าการทำงานจริง ทำให้การเรียนรู้ขาดความหมายและไม่สะท้อนสมรรถนะที่แท้จริง

วิธีแก้ : เสนอแนวคิดการออกแบบการประเมินแบบ **Authentic Assessment** ที่ เชื่อมโยงผู้เรียน มหาวิทยาลัย และสถานประกอบการ เข้าด้วยกัน โดยเน้นการประเมินจากการปฏิบัติจริง การสะท้อนตนเอง และการมีส่วนร่วมของผู้ควบคุมงานในสถาน ประกอบการ ผลคือ ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ สามารถพัฒนาสมรรถนะและอัตลักษณ์วิชาชีพได้ชัดเจนขึ้น

13

Davey, S. K., Birbeck, D., Nallaya, S., Sallows, G., & Della Vedova, C. B. (2025) พบว่า ข้อสอบข้อเขียนแบบเดิมในวิชา วิทยาศาสตร์ชีวภาพขาดความสมจริง (Authenticity) และไม่สามารถวัด ความเข้าใจเชิงลึกได้ เท่ากับการโต้ตอบสด, อีกทั้งยังเสี่ยง ต่อการใช้บริการรับจ้างทำข้อสอบ (Contract cheating)

วิธีแก้ : เปลี่ยนการสอบปลายภาคเป็น การสอบปากเปล่าเชิงปฏิสัมพันธ์ (IOA) นาน 20 นาที (สัดส่วน 40% ของเกรด)โดยมีการฝึก ซ้อมผ่าน Mini-IOA ตลอดภาคเรียน

ผลวิจัย : คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษา เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบ กับการสอบข้อเขียนแบบเดิม และ รูปแบบนี้ทนทานต่อการใช้ AI ทุจริต เนื่องจากเป็นการสอบสดที่ ต้องอาศัยการโต้ตอบเฉพาะหน้า

นวัตกรรมการประเมินตามสภาพจริงและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

14

Solis Trujillo, B. P., et al. (2025) พบว่า การประเมินผลในระดับบัณฑิตศึกษายังเน้นการตัดสิน ผลลัพธ์มากกว่าการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อเสนอแนะที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่เฉพาะเจาะจง และไม่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งผลให้ผู้เรียนขาดการกำกับตนเอง แรงจูงใจ และการพัฒนาสมรรถนะขั้นสูง

วิธีแก้ : เสนอการใช้การประเมินเพื่อ พัฒนาและการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างทันที โดยปรับให้เหมาะกับผู้เรียนเฉพาะเจาะจง และมีการผสานเทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมืออัตโนมัติ ผล คือ ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ดีขึ้น มีแรงจูงใจสูงขึ้น และพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการและวิชาชีพ อย่างมีความหมาย

15

เมทินี ทนงกิจ และ สุทธิ สกุลพราหมณ์ (2565) พบว่า ผู้สอนในรายวิชาที่มีนักศึกษาจำนวนมาก ขาดแนวทางที่เป็นระบบในการประเมินความก้าวหน้า ส่งผลให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจและไม่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

วิธีแก้ : นำเสนอกลยุทธ์ 3 ระยะ (ก่อน-ระหว่าง-หลัง) พร้อมเครื่องมือดิจิทัล เช่น แฟ้มสะสมผลงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ 3 ระดับ (Feed up, Feedback, Feed forward)

ผลวิจัย : ความสำเร็จ 3 ด้าน คือ ลักษณะของผู้เรียน, สมรรถนะของผู้สอน และการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้ศึกษากำกับการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

หน่วยกรรมการประเมินตามสภาพจริงและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

16

บุญทัน ภูบาล (2549) พบว่า การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเป็นไปได้ยาก โดยต้องอาศัยการประเมินจาก หลายแหล่งและหลายครั้ง

วิธีแก้ : สร้างรูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสรุปอ้างอิง

17

กนกวรรณ และคณะ (2560) พบว่า ครูภาษาไทยยังไม่มีเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ตามตัวชี้วัดมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางที่เหมาะสม โดยขาดความสอดคล้องและไม่ถูกต้องตามเนื้อหา

วิธีแก้ : พัฒนาข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามตัวชี้วัด โดยยึดหลักแนวคิด Bloom's Taxonomy

นวัตกรรมการพัฒนาครูและนโยบายการประเมิน

18

มนต์เมืองใต้ รอดอย (2563) พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูขาดการบูรณาการ ส่งผลให้การพัฒนาวัตกรรม การเรียนรู้ผ่าน PLC ไม่บรรลุเป้าหมายและเกิดนวัตกรรมที่มีคุณภาพในระดับต่ำ

วิธีแก้ : ยกระดับคุณภาพการจัดการ เรียนรู้บนฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยบูรณาการการทำงานทุก กระบวนการอย่างเป็นระบบ และ ประเมินโครงการตามรูปแบบ CIPP เพื่อพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

19

Looney, Janet (2009) พบว่า ระบบการประเมินผลแบบเดิมที่ เน้นการสอบปลายทางและการประเมินแบบมีเดิมพันสูงส่ง ผลให้ครูและโรงเรียนมุ่งสอนเพื่อทำคะแนนสอบมากกว่าพัฒนาการเรียนรู้ที่แท้จริง

วิธีแก้ : เสนอให้ปรับระบบการประเมินผล จากการพึ่งพาการสอบปลายทางเพียงอย่างเดียว ไปสู่การใช้นวัตกรรม การประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินหลายวิธี การประเมินเชิงสมรรถนะ การประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้การประเมินสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้เชิงลึก และทักษะศตวรรษที่ 21 ผลลัพธ์คือครูมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมมากขึ้น และผู้เรียนได้รับการประเมินที่สะท้อนศักยภาพจริง พร้อมทั้งทำให้ระบบประเมินผลสามารถสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

นวัตกรรมการพัฒนาครูและนโยบายการประเมิน

20

Braun, H., et al. (2006) พบว่า การประเมินที่มีผลกระทบสูงทำให้การสอนมุ่งเน้นการสอบมากกว่าการพัฒนาทักษะที่แท้จริง เครื่องมือประเมินไม่สอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนรู้ที่แท้จริง บุคลากรขาดความสามารถในการวิเคราะห์ และใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการสอนและการบริหาร การประเมินผลกระทบที่มีความน่าเชื่อถือทำได้ยาก เนื่องจากมีต้นทุนสูง ใช้เวลานาน และมีข้อจำกัดทางการเมือง

วิธีแก้ : เปลี่ยนการประเมินจากการตัดสินผลไปสู่การใช้ข้อมูลเพื่อวิพากษ์และพัฒนาการสอนพร้อมใช้การวิจัยที่เข้มงวดอย่าง RCTs เพื่อยืนยันผลกระทบที่แท้จริงของนวัตกรรม และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการศึกษา

การพลิกโฉมด้วยเทคโนโลยี

(Technological Transformation)

พบว่าเทคโนโลยีไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมืออำนวยความสะดวก แต่เป็นกลไกหลักที่ช่วยให้การวัดผลมีความเป็นไปได้ในสิ่งที่อดีตทำไม่ได้ เช่น การใช้ **AI** วิเคราะห์กระบวนการคิดของผู้เรียนผ่านร่องรอยดิจิทัล (**Digital Footprint**) หรือการสร้างสถานการณ์จำลองเสมือนจริง (**VR/AR**) เพื่อทดสอบทักษะปฏิบัติ ซึ่งช่วยก้าวข้ามข้อจำกัดของกระดาษและปากกา

การมุ่งเน้นสมรรถนะ

(Competency Orientation)

เป้าหมายของการประเมินได้เปลี่ยนจากการวัดความจำในเนื้อหาสาระ ไปสู่การวัดสมรรถนะและการนำความรู้ไปใช้ (**Application**) นวัตกรรมที่ค้นพบส่วนใหญ่มุ่งเน้นการให้ผู้เรียนลงมือแก้ปัญหาที่ซับซ้อน สร้างสรรค์ชิ้นงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า "กระบวนการ" (**Process**) ได้รับความสำคัญเทียบเท่าหรือมากกว่า "ผลลัพธ์" (**Product**)

สรุปผลการศึกษา

ความถูกต้องตามสภาพจริง (Authenticity)

รูปแบบการประเมินมีความใกล้เคียงกับวิถีชีวิตและการทำงานจริงมากขึ้น การแยกการสอบออกจากการเรียนเริ่มเลือนลางลง กลายเป็นการประเมินที่ฝังตัวอยู่ในกิจกรรมการเรียนรู้ (**Embedded Assessment**) และเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ (**Feedback**) ที่รวดเร็วเพื่อการปรับปรุงพัฒนาทันที

นิเวศการเรียนรู้ที่เกื้อหนุน (Supportive Ecosystem)

ความสำเร็จของนวัตกรรมขึ้นอยู่กับ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างบริหารจัดการ ทั้งการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูผู้สอน (**Digital Competency**) และการเปิดกว้างของนโยบายสถานศึกษาที่ยอมรับความหลากหลายของวิธีการวัดผล

Suan Sunandha Rajabhat University

Thank you

Presented by Group 4

